

TALONG

Ang talong o *eggplant* (*Solanum melongena esculentum*) ay kabilang sa pamilya na *Solanaceae* o *nightshade* family tulad ng siling lara at kamatis. Ang talong ay isa sa mga pangunahing gulay na malawakang itinatanim sa Asia partikular na sa Pilipinas.

ANGKOP NA LUPA AT KLIMA

Gumamit ng mabughag at luwad na uri at tekstura ng lupa na mayroong antas ng pH na 5.5 hanggang sa 6.8. Nangangailangan ang halaman na talong ng 35 to 40 milimetro ng tubig bawat linggo.

Ang talong ay sensitibo sa pagtaas ng tubig o baha, at ma-halumigmig naman sa yugto ng pamumulaklak at pagbubuo ng bunga. Nangangailangan ito ng temperatura na 20° hanggang 30°C sa pagpapatubo ng punla, samantalang sa paglaki nito ay 21°C-30°C.

PAGPILI NG BINHI

Sa pagpili ng barayti, ilan sa mga dapat isaalang-alang ang mataas na pagbunga; lokal na kondisyon tulad ng klima; may kakayahan na labanan ang mga pangunahing sakit at peste; at demand sa merkado.

PAGHAHANDA NG PUNLAAN

Ang isang ektaryang lupa ay nangangailangan ng 100 gramo ng buto. Ang isang gramo ay may higit kumulang na 250 na buto.

Ibabad sa malinis na tubig ang buto ng magdamag at patuyuin ito bago itanim. Mayroong dalawang pamamaraan sa paghahanda ng punla ng talong: ang seedbed method at paggamit ng kahon, tray, o potlets na pamamaraan.

SEEDBED METHOD:

- Pumili ng lugar na nasiskatan ng araw, mayroong maayos na daluyan ng tubig, malapit sa mapagkukunan ng tubig, at may harang sa malakas na hangin.
- Suyurin ang lupa hanggang maging mabuhaghag ito. Gumawa ng kamang punlaan na may sukat na 1x10 metro at may taas na lupa na 15 sentimetro.
- Diligan ang kamang punlaan bago ito taniman.
- Ilagay ang mga buto sa mga tudling na may layo na 5 sentimetro at takpan ito muli ng lupa.

SEEDLING TRAY/POTLETS:

- Maghanda ng lupa na may halo 1:1:1 na garden soil, Carbonized Rice Hull (CRH) at compost.
- Ilagay ang potting medium sa seedling tray.
- Maglagay ng isang buto sa bawat butas ng seedling tray o potlet na may lalim na 1 sentimetro.
- Diligan ito pagkatanim.

PANGANGALAGA SA MGA PUNLA

- Diligan ang mga punla tuwing umaga at iwasan ang sobrang pagdidilig sa mga ito upang maiwasan ang *damping-off* at panghihina ng mga punla.
- Magbawas ng mga punla (thinning) pagkalipas ng 3 hanggang 5 araw pagkasibol nito. Isang linggo bago ito ilipat tanim, dahan-dahan ilagay ang mga punla sa lugar na nasiskatan ng araw (hardening).

MULCHING

Ang *mulching* ay isang paraan kung saan kinokontrol ang pagtubo ng damo, pinapanatili ang halumigmig ng lupa. Nakatutulong din ito sa pag-iwas ng pagguho ng lupa at pagtagas ng pataba, gayundin sa pagtaboy ng mga insekto. Maaaring gumamit ng plastic na *mulch* o maaaring gumamit ng mga materyales tulad ng tuyong coconut coir dust, rice straw, o rice hull.

PAGLILIPAT-TANIM

Ilipat-tanim ang punla pagkalipas ng 30 hanggang 35 na araw pagkatanim o kung may mapapansin na 3 hanggang 4 na dahon nito (true leaves).

PATUBIG

Diligan ang kamang punlaan na mayroong plastic mulch dalawang araw bago ito paglipatan ng tanim. Ito ay paraan upang mapababa ang temperatura ng lupa bago ito taniman. Sa panahon ng tag-init magpadaloy ng tubig sa ika-7, 21, at 30 (DAT) na araw pagkalipat tanim at sundan ito tuwing ika-10 araw. Tuwing panahon ng tag-ulan, maaaring itong patubigan kung kinakailangan.

PAGLALAGAY NG PATABA

Inirerekomenda na magpasuri ng lupa upang malaman ang tamang uri at dami ng pataba na gagamitin.

PAMAMAHALA SA DAMO AT PRUNING

Sa taniman ng talong na walang *mulch*, tanggalan ng damo ang taniman o magbungkal ng mababaw papalayo sa ilalim ng halaman (off-baring) sa ika-14 na araw pagkalipat tanim at dagdagan naman ng lupa ang ilalim ng halaman (hilling-up) sa ika-21 na araw pagkalipat tanim.

Tanggalin ang ilang sanga at dahon ng talong upang magkaroon ng daloy ng hangin at mabawasan ang pagkakaroon ng sakit.

PAMAMAHALA NG SAKIT AT PESTE

Ang pangkaraniwang pesteng kulisap ng talong ay Fruit at Shoot borer. At ang pangunahing sakit naman nito ay *Bacterial* at *Fusarium wilt*. Maiiwasan ang mga peste at sakit na ito sa pamamagitan ng pagpapanatili ng kalinisan ng halamanan, paggamit ng mga uri ng talong na may kakayahan na makaiwas sa sakit at peste, at pagpapalit ng tanim (crop rotation). Kung ang halaman naman ay may sakit na, kinakailangan na itong bunutin at sunugin.

PAG-AANI

Nagsisimula ang pag-aani ng talong pagkalipas ng ika-40 hanggang 50 na araw pagkalipat tanim o depende sa barayti ng talong na iyong tinanim. Anihin ang mga bunga sa umaga at i-iwas ito sa araw, ulan, o anumang bagay na makakasira dito. Ilagay ang mga ani sa plastic bags na may butas upang makapasok ang hangin.

Para sa karagdagang impormasyon, tumawag o mag text lamang sa FARMERS' CONTACT CENTER

0920 946 2474